

A SÚGÓ

Az, aki egész idő alatt
Ebben az üres színházban suttogott,
És akinek alig hallottam a hangját –
Vagy hallani véltem,
Saját gondolataimba merülten.

Uram, könyörülj szegény lelkemen! –
Ez volt a szövegem,
De nem tudtam elmondani,
Mert futkosott hátamon a hideg,
Mint megannyi fehér egér.

És mikor végre kinyögtem,
Nem volt visszajelzés.
Egy árva tapsot, egy kuncogást
Reméltem mindössze,
Nem ezt az irdatlan semmit.

* **Charles Simic** (alias Dušan Simić) szerb származású amerikai költő, esszéista és filozófus 1938-ban született Belgrádban. Tizenhat éves volt, amikor anyjával és öccsével csatlakozni tudott apjához, aki 1944-ben emigrált az USA-ba. Egyetemi tanulmányait Chicagóban és New Yorkban végezte. 1959-től publikál, 2005-től 2007-ig a *Paris Review* társszerkesztője, 2007-2008 között az Egyesült Államok koszorús költője volt. Pulitzer-, Wallace Stevens-, Robert Frost-, és Zbigniew Herbert-díjas. Francia, horvát, macedón, szerb és szlovén nyelvből készített műfordításaiért a Nemzetközi PEN Club díjában részesült. A New Hampshire-i Egyetem professor emeritusa.

A RIADALOM

Ablakok százai telnek meg arcokkal
Mert történt valami az utcán,
Valami, amit senki nem tud mire vélni,
Mert nem volt se tűz, se sikoltozás, se lövöldözés,
És mégis mind odagyűltek,
Egyesek eltakarják gyereük szemét,
Mások kihajolva kiabálnak
A mélyen alattuk jövő-menőknek,
Akik olyan nyugodtak és derűsek,
Mintha vasárnapi sétájukat tennék
Egy kevésbé erőszakos évszázadban, mint a mienk.

DRÓT VÁLLFÁK

Elég nekik
Egy piros ruci,
Hogy illegni kezdjenek
Az üres szekrényben.

Hogy a szélsők
Megbökjék egymást,
És csattogjanak, mint a kötőtűk
Vagy a rossznyelvek.

ZSOLTÁR

Már régóta töröd a fejed, ó Uram,
A világ vezetőin, ezeken az örülteken.
Mancsuk messzire elér,
És bizonyára megijesztett.

5

Egyikük árnyéka rám vetült.
Napom hidegre fordult.
Rettegés és bátorság közt vergődtem
Fiam szobájának legsötétebb sarkában.

Szemem Téged keresett, kiben nem hiszek.
A virágok szépítésével,
A báránycák anyjukhoz terelésével törődtél,
Vagy tán még azzal sem?

Tavaszkodott. A gyilkosok virgonc,
Pajkos kedvükben voltak,
És a te papjaid álltak mellettük,
Hogy végső búcsúnk illendő legyen.

A BEBOCSÁTKOZÓ

Keresztes Szt. János sötét szemüvegben
Elment mellettem az utcán.
Avilai Szt. Teréz, a szép és komoly,
Hátat fordított nekem.

„Drágalátos – sziszegték –, ideje eszmélned!”

Vak gyermek voltam, felhúzó játék...
A halál piros simlabdája
Egy bizonyos utcasarkon,
Ahol bőröndből seftelnek.

A város, mint egy hatalmas mozi
Tompított fényekkel.
Már elkezdődött az előadás.

Rengeteg homályos alak egy kusza történetben.

Az előlem bujkáló nagy titok: tudni, ki vagyok...

6

A Megváltó és a Szűz

Tágra nyílt szemekkel a templomban,

Ahova elbújni jött a gyilkos...

A friss hóban a járdán nyomok voltak,

Melyeket meztelen láb hagyhatott.

Egy ismeretlen vezeklő irányít engem.

Valójában nem tudtam hova megyek.

A lábam lefagyott,

A gyomrom korgott.

Négy kapucnis ifjonc állta utamat,

Három pléhpofa, egy eszelős vigyori.

Odaadtam nekik a fekete esőkabátomat.

Folyvást az Isteni Szeretetre

És a Teljességre gondoltam, és ez eltorzított.

Valaki másnak néztek az emberek.

Idegen neveket kiáltottak utánam.

„Keresek valakit, akinek eladom a lelkem” –

Suttogta egy részeg, aki követett

És közben végigmért tetőtől talpig.

Amegadott címen

Hatalmas X volt minden ablakon.

Bekopogtam, de senki nem válaszolt.

Aztán egy néger lány odajött mellém a lépcsőre.

Addig dörömbölt, míg megfájdult az ökle.

Alma* volt a neve – ami jó jel.

Ismert valakit, aki egy ősi sumér királynő hangján

Eligazította az élet rejtelseiben.

Vacogva, vizes lábbal toporogva

Hosszan beszélgettünk erről.

Meg kell őriznünk nyugalmunkat, fejtegettem,
Még akkor is, ha reng a föld,
És szüntelen figyelni magunkat,
Mintha vadidegen volnánk.
Például egyszer Chicagóban megpillantottam
Egy férfit a borotválkozó tükörben.
Meztelem válla és arca az enyém volt,
De a szeme megrémített!
Egy szűrős, mindentudó szempár!

Miután elváltunk, az éj, a hideg, a végtelen séta
Egyfajta önkívületbe hozott. Szedtem a lábam,
Mintha üldöznének, próbáltam felmelegedni.

Ott volt az East folyó, ott volt a Hudson,
Úgy csillogott a vizük, mint szentélyben a mécsolaj.

És bekövetkezett valami magasrendű,
Amire sose lesznek szavak.

Az ég tele volt rohanó felhőkkel és magas épületekkel,
És forgott, örvénylett csendesen.

Az egész városban hallani lehetett, ha egy tű leesik.
Higgyenek nekem!
Úgy hallottam, leesett egy, és elindultam megkeresni.

(Szilágyi Mihály fordításai)

*Alma: latin eredetű keresztnév. Jelentése: kegyes, tápláló.